

**DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE
DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO****1. Informacje o instrumentach finansowych****1.1.**

Do głównych instrumentów finansowych, które występują w Grupie Kapitałowej na 31.12.2008 r. należą:

- 1) instrumenty pochodne, tj. terminowe transakcje walutowe typu forward, opcje walutowe i inne struktury opcyjne złożone z w/w transakcji
- 2) należności tj. należności z tyt. dostaw i usług i pozostałe należności
- 3) długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży tj. udziały i akcje w jednostkach pozostałych
- 4) zobowiązania finansowe, tj. zobowiązania z tyt. kredytów bankowych, zobowiązania z tyt. dostaw i usług i pozostałe zobowiązania

Lp.	Rodzaj instrumentu	Nr not prezentujących poszczególne rodzaje instrumentów finansowych w SA-RS 2008	Wartość bilansowa na 31.12.2008 r. (w tys. PLN)	Wartość bilansowa na 31.12.2007 r. (w tys. PLN)
1.	Instrumenty pochodne, w tym:			
	□ aktywa finansowe krótkoterminowe	Noty nr 9c-9f	-	44
	□ zobowiązania finansowe krótkoterminowe	Noty nr 20a-20b	40 159	1 803
2.	Pożyczki udzielone i należności:			
	□ pożyczki długoterminowe	Noty nr 4a-4f		
	□ pożyczki krótkoterminowe	Noty nr 9c-9f		
	□ należności długoterminowe	Noty nr 3a-3d	769	820
	□ należności krótkoterminowe	Noty nr 7a-8	102 297	97 041
3.	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:			
	□ akcje/udziały długoterminowe	Noty nr 4a-4f	26	53
4.	Zobowiązania finansowe i pozostałe zobowiązania:			
	□ zobowiązania z tyt. kredytów długoterminowe	Noty nr 19a-19c	23 990	9 075
	□ zobowiązania długoterminowe z tyt. leasingu finansowego	Noty nr 19a-19c	269	245
	□ zobowiązania z tyt. kredytów krótkoterminowe	Noty nr 20a-20d	93 877	59 694
	□ zobowiązania krótkoterminowe z tyt. leasingu finansowego	Noty nr 20a-20d	85	
	□ pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	Noty nr 20a-20b	73 060	55 634

1.2. Sposób ujmowania i wyceny poszczególnych pozycji aktywów finansowych i zobowiązań finansowych zawierają „Zasady sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego” stanowiące integralną część **Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej za 2008 r. (Rozdz.2)**. Dodatkowe informacje związane z wyceną długoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej zawierają objaśnienia zamieszczone przy Notach w SA-RS 2008, w których zostały te instrumenty zaprezentowane.

1.3. Przychody i koszty wygenerowane przez poszczególne kategorie instrumentów finansowych

Lp	Rodzaj instrumentu	Nr not zawierających wartość przychodów/kosztów w SA-RS 2008	Wartość przychodów/ kosztów na 31.12.2008 r. (w tys. PLN)	Wartość przychodów/ kosztów na 31.12.2007 r. (w tys. PLN)
1.	Instrumenty pochodne, w tym;			
	□ przychody finansowe (zysk) z uwzgl. wyceny bilansowej	Noty nr 29c	2 153	1 366
	□ koszty finansowe (strata) z uwzgl. wyceny bilansowej	Noty nr 30b	59 513	2 267
2.	Pożyczki udzielone i należności:			
	□ przychody finansowe z tyt.odsetek	Noty nr 29b	1 029	1 084
	□ przychody z tyt. dod. różnic kursowych od należności z tyt. dostaw i usług – korygujące przychody ze sprzedaży produktów	Noty nr 24a-24b	2 414	30
	□ koszty finansowe z tyt.uj. różnic kursowych od udz. pożyczki z uwzgl. wyceny bilansowej	Nota nr 30b	186	741
	□ koszty z tyt.uj. różnic kursowych od należności z tyt. dostaw i usług – korygujące koszty sprzedaży	Nota nr 26	1 090	1 793
	□ koszty z tyt. utw. odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych – korygujące koszty sprzedaży	Nota nr 7 c	4 177	2 192
	□ koszty z tyt. wyceny należności długoterminowych w skorygowanej cenie nabycia (strata) z uwzgl. wyceny bilansowej	Nota 3b	71	21
3.	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:			
	-	-		
4.	Zobowiązania finansowe i pozostałe zobowiązania:			
	□ koszty finansowe z tyt.odsetek	Noty nr 30a	6 874	3 185
	□ przychody z tyt. dod. różnic kursowych od zobowiązań z tyt. dostaw i usług – korygujące koszt wytworzenia sprzedanych produktów	Nota nr 26	2 127	1 213

□ koszty z tyt.uj. różnic kursowych od zobowiązań z tyt. dostaw i usług – korygujące koszt wytworzenia sprzedanych produktów	Nota nr 26	5 188	798
□ koszty z tyt. wyceny kredytów długoterminowych wg. zamortyzowanego kosztu	Nota 19a-19b	17	-

2. Ujawnienia dotyczące ryzyka instrumentów finansowych.

W ramach prowadzonej działalności podstawowej Grupa Kapitałowa narażona jest na kilka różnych rodzajów ryzyka, które zostały dokładnie zidentyfikowane i opisane w **Sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej za 2008 rok** w Rozdz. 6. „Czynniki ryzyka i zagrożenia”.

W niniejszej Nocie objaśniającej skoncentrowano się na istotnym ryzyku finansowym odnoszącym się do instrumentów finansowych, generowanym głównie przez ryzyko zmiany kursu walut oraz ryzyko zmiany stóp procentowych.

Ryzyko walutowe

Grupa Kapitałowa narażona jest istotnie na ryzyko walutowe głównie z tyt. wynikających z prowadzonej działalności podstawowej transakcji sprzedaży i zakupów w walutach obcych (w znacznej mierze w EUR i USD). Ryzyko walutowe wynika głównie ze struktury należności i zobowiązań handlowych, gdzie należności handlowe w walutach obcych stanowią ok. 12% krótkoterminowych należności ogółem i odpowiednio zobowiązania handlowe w walutach obcych stanowią ok. 13% zobowiązań krótkoterminowych ogółem.

Ryzyko walutowe – wrażliwość na zmiany

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmiany kursów walut na dzień 31.12.2008 r., przyjęto założenie, że przedział wahań kursów walutowych może kształtować się na poziomie +/-10% (na podstawie danych historycznych i posiadanej wiedzy).

Wyliczenie na 31.12.2008 r.:

Pozycja wg walut	Stan na 31.12.2008 w walucie (w tys.)	Wycena bilansowa na 31.12.2008 (w tys. PLN)	Szacowana zmiana kursu walut (w %)	Skutki zmiany kursów walut w poszcz. pozycjach (w tys. PLN)
Należności handlowe				
□ EUR	2 904	11 770	+/-10 %	+/- 1 177
□ USD	162	466	+/-10%	+/- 46,6
Zobowiązania handlowe				
□ EUR	2 926	12 520	+/-10%	+/- 1 252
□ USD	4 630	14 190	+/-10 %	+/-1 419
□ UAH	1 454	542	+/-10	+/-54,20
Środki pieniężne				
□ EUR	250	1 032	+/-10 %	+/- 103,2
□ USD	14	40	+/-10 %	+/- 4
RAZEM wpływ na wynik brutto okresu				-/+ 1 394,4

Podatek dochodowy	-/+ 265
RAZEM wpływ na wynik netto okresu	-/+1 129,4

Gdyby na dzień 31.12.2008 r. kurs głównych walut dla Grupy Kapitałowej tj. EUR, USD i UAH był wyższy lub niższy o 10% , wówczas wynik netto Spółki byłby wyższy lub niższy o 1 129,4 tys. zł - w wyniku ujemnych lub dodatnich różnic kursowych wynikających z przeliczenia należności, środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz zobowiązań handlowych.

W celu ograniczenia ryzyka wahań kursów walutowych, w rozliczeniach walutowych związanych ze sprzedażą eksportową i zakupami z importu, w Spółce w dużej mierze wykorzystuje się naturalny hedging, skutkujący zrównoważeniem przepływów walutowych. W czasie krótkoterminowej i dającej się ustalić nierównowagi w przepływach walutowych Spółka wykorzystuje walutowe instrumenty pochodne do zabezpieczania w sposób niereczysty przyszłych przepływów pieniężnych. Spółka jest stroną walutowych kontraktów typu forward oraz opcji walutowych lub złożonych z tych transakcji struktur opcyjnych. Nabyte instrumenty są denominowane w walucie EUR i USD.

Poniżej specyfikacja otwartych pozycji walutowych przez Spółkę na 31.12.2008 r.* – wg Banków :

Typ transakcji	Okres zawarcia transakcji	Okres zapadalności transakcji /wg miesięcy/	Waluta transakcji	Wolumen transakcji w walucie ogółem (w tys.)		Kursy wykonania /przedział/	Wycena (w tys. PLN)
				Prawo sprzedaży	Zobowiązanie sprzedaży		
CitiBank Handlowy SA							
FxOptionsDeals	III kw. 2008	I.2009-III.2010	EUR	11 400	22 800	3,43-3,27 EUR/PLN	-23 164
FxOptionsDeals	III kw. 2008	I.2009-XII.2009	USD	2 500	4 420	2,42-2,34 USD/PLN	
BGŻ SA							
FxOptionsDeals	III kw. 2008	I.2009-VI.2009	EUR	3 000	6 000	3,26-3,21 EUR/PLN	- 5 745
Kredyt Bank SA							
FxOptionsDeals	III kw. 2008	II.2009-VIII.2009	EUR	3 500	7 000	3,2350 EUR/PLN	- 6 731
DnB Nord SA							
Forward	III kw. 2008	III.2009- IV.2009	EUR	3 500		3,27-3,29 EUR/PLN	- 3 169
						RAZEM	- 38 809

*aktualizacja po dacie bilansowej w **Sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej za 2008 r.** w Rozdz. 5 „*Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno – finansowych, 5.1. Analiza wyników finansowych*”

Na dzień 31.12.2008 r. wartość godziwa zawartych transakcji terminowych jest oszacowana na kwotę łącznie: 38 809 tys. zł (strata) wg modeli wycen stosowanych przez banki, w których te transakcje zawarto.

Poniżej zamieszczono analizę wrażliwości na zmiany poziomu kursów walut w odniesieniu do ekspozycji walutowej Spółki w zakresie otwartych pozycji walutowych przy założeniu

- *wzrostu kursów na poziomie 10% w stosunku do kursu średniego NBP na 31.12.2008 r., które wynosiły: 4,1724 EUR/PLN i 2,9618 USD/PLN tj . przy założeniu następujących poziomów:*
kurs EUR/PLN = 4,59 USD/PLN= 3,26

Wyliczenie na 31.12.2008 r. /wzrost kursów/:

Ekspozycja walutowa w zakresie otwartych transakcji terminowych	Wolumen na 31.12.2008 w walucie (w tys.)	Wycena bilansowa na 31.12.2008 (w tys. PLN)	Szacowana zmiana kursu walut (w %)	Skutki zmiany kursów walut w poszcz. pozycjach (w tys. PLN)
Opcje, Forwardy				
□ EUR	39 300	-38 809	+/- 10%	-17 730
□ USD	4 420			
RAZEM wpływ na wynik brutto okresu				- 17 730
Podatek dochodowy				-3 369
RAZEM wpływ na wynik netto okresu				-14 361

- *spadku kursów na poziomie 10% w stosunku do kursu średniego NBP na 31.12.2008 r., które wynosiły: 4,1724 EUR/PLN i 2,9618 USD/PLN tj . przy założeniu następujących poziomów: kurs EUR/PLN = 3,75 USD/PLN= 2,66*

Wyliczenie na 31.12.2008 r. /spadek kursów/:

Ekspozycja walutowa w zakresie otwartych transakcji terminowych	Wolumen na 31.12.2008 w walucie (w tys.)	Wycena bilansowa na 31.12.2008 (w tys. PLN)	Szacowana zmiana kursu walut (w %)	Skutki zmiany kursów walut w poszcz. pozycjach (w tys. PLN)
Opcje, Forwardy				
□ EUR	39 300	-38 809	+/- 10%	+17 934
□ USD	4 420			
RAZEM wpływ na wynik brutto okresu				+17 934
Podatek dochodowy				3 407
RAZEM wpływ na wnyik netto okresu				+14 527

Ryzyko stóp procentowych

W Grupie Kapitałowej występuje ryzyko stopy procentowej głównie w związku z korzystaniem z kredytów bankowych w PLN, których oprocentowanie jest oprocentowaniem zmiennym – opartym o WIBOR 1M i stałą w okresie kredytowania marżę banków kredytujących.

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmianę stóp procentowych na dzień 31.12.2008 r., przyjęto założenie, że zmiana poziomu stóp procentowych może wynosić +/- 3 punkty procentowy (na podstawie danych historycznych i posiadanej wiedzy).

Wyliczenie na 31.12.2008 r.:

Tytuł	Wartość obliczona dla celów analizy (w tys. PLN/ w p.p.)
Średni stan zobowiązań z tyt. kredytów w 2008 roku	92 145
Koszty finansowe z tyt. zapłaconych odsetek od kredytów bankowych za 2008 r.	6 544
Średnia efektywna stopa procentowa w 2008 r.	7,11 %
Szacowana zmiana stóp procentowych	+/- 3 p.p.
Szacowany poziom stóp procentowych	10,11%
Koszty finansowe z tyt. zapłaconych odsetek od kredytów bankowych za 2008 r. Z uwzgl. wzrostu stóp procentowych	9 316
RAZEM wpływ na wynik brutto okresu	2 772
Podatek dochodowy	527
RAZEM wpływ na wynik netto okresu	2 245

Gdyby na dzień 31.12.2008 r. poziom stóp procentowych był wyższy lub niższy od obowiązującego o 3 punkty procentowe wówczas wynik netto Grupy Kapitałowej byłby wyższy lub niższy o 2 245 tys. zł z tytułu wyższych lub niższych odsetek od zaciągniętych kredytów bankowych.

W związku z faktem, że Grupa Kapitałowa w 87 % korzysta z kredytów krótkoterminowych, nie istnieje konieczność stosowania instrumentów zabezpieczających to ryzyko.

3. Dane o pozycjach pozabilansowych, w szczególności zobowiązaniach warunkowych, w tym również udzielonych przez emitenta gwarancjach i poręczeniach (także wekslowych), z wyodrębnieniem udzielonych na rzecz jednostek powiązanych

Zestawienie zobowiązań pozabilansowych na dzień 31.12.2008 r. w tys. zł:

Nazwa	Kwota	Beneficjent	Czas obowiązywania
Poręczenie cywilne dla spółki zależnej Mostostal – Energomontaż S.A.	6 750	Bank Millennium	17.07.2009
Poręczenie dla spółki zależnej Mostostal – Energomontaż S.A.	15 000	Fortis Bank Polska S.A.	27.03.2009
Poręczenie wekslowe dla spółki zależnej Mostostal - Energomontaż S.A.	2 250	PEKAO S.A.	31.01.2009
Poręczenie wekslowe dla spółki zależnej ZM SERVICE Sp. z o.o	1 500	PEKAO S.A.	31.01.2009
Poręczenie wekslowe dla spółki zależnej CHZMO S.A	1 500	PEKAO S.A.	31.01.2009
Zobowiązanie warunkowe z tytułu zawartej umowy	7 535	Bank Millennium	01.12.2013
Gwarancja bankowa należytego usunięcia wad i usterek	78	Fisia Babcock Environment GmbH	28.02.2011
Gwarancja bankowa należytego usunięcia wad i usterek	114	Fisia Babcock Environment GmbH	31.12.2010
Gwarancja bankowa należytego usunięcia wad i usterek	84	Fisia Babcock Environment GmbH	01.05.2011
Gwarancja bankowa dobrego wykonania	34	Fisia Babcock Environment GmbH	31.06.2011
Gwarancja bankowa dobrego wykonania	115	EAM Enstaubungsanlagen Umweltservice GmbH	01.08.2010
Gwarancja bankowa należytego usunięcia wad i usterek oraz dobrego wykonania	90	Fisia Babcock Environment GmbH	30.11.2011
Gwarancja bankowa należytego usunięcia wad i usterek	18	EAM Enstaubungsanlagen Umweltservice GmbH	30.11.2010
Gwarancja bankowa dobrego wykonania umowy	14	Paneltech Sp. z o.o	31.10.2010
Gwarancja bankowa należytego usunięcia wad i usterek oraz dobrego wykonania	87	Kronospan Szczecinek Sp. z o.o.	16.11.2009
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	458	Si Pro Projekt-und Anlagenplanung GmbH	15.02.2015
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	35	Si Pro Projekt-und Anlagenplanung GmbH	30.06.2010
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	70	Si Pro Projekt-und Anlagenplanung GmbH	30.06.2010

Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	110	Ciepło-Service Sp. z o.o.	30.09.2010
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	37	MDS Sp. z o.o.	30.05.2009
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	16	Naftobudowa S.A.	28.08.2009
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	62	Ciepło-Service Sp. z o.o.	30.11.2010
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	38	Polimex Mostostal S.A.	15.11.2011
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	125	Ciepło-Service Sp. z o.o.	30.11.2010
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	60	Polimex Mostostal S.A.	30.06.2011
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	945	Kronospan Szczecinek Sp. z o.o.	16.11.2011
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	204	Remak S.A.	28.02.2010
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	72	Fabryka Elektrofiltrów ELWO S.A.	01.12.2013
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	165	Fabryka Elektrofiltrów ELWO S.A.	06.09.2012
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	32	Fabryka Kotłów RAFAKO S.A.	03.01.2013
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	172	Polimex Mostostal S.A.	09.04.2011
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	282	Homanit Polska Sp. z o.o. i sp. komandytowa	29.07.2011
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	191	Fabryka Kotłów Sefako S.A.	17.12.2011
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	292	PCC Rokita S.A.	25.07.2009
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	27	Balcke Durr	15-12-2011
Gwarancja firmy ubezpieczeniowej właściwego usunięcia wad i usterek	120	Balcke Durr	15-12-2011
Prawo regresu wynikające z umowy faktoringu	3 111	Millennium S.A.	29.07.2009
Poręczenie dla jednostki dominującej udzielone przez Mostostal – Energomontaż S.A.	24 500	Millennium S.A.	10.12.2013
RAZEM	66.293		

4. Dane dotyczące zobowiązań wobec budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego z tytułu uzyskania prawa własności budynków i budowli

Grupa nie posiada zobowiązań wobec budżetu państwa ani jednostek samorządu terytorialnego z tytułu uzyskania prawa własności budynków i budowli.

5. Informacje o przychodach, kosztach i wynikach działalności zaniechanej w danym okresie lub przewidzianej do zaniechania w następnym okresie

W 2008 roku nie wystąpiło zjawisko zaniechania żadnej z prowadzonych działalności i nie przewiduje się by to nastąpiło.

6.1. Informacje o transakcjach emitenta z podmiotami powiązanymi, dotyczących przeniesienia praw i zobowiązań

Transakcje emitenta z podmiotami powiązanymi realizowane w 2008 r. wynikają głównie z zawartych w bieżącym jak i w poprzednich okresach sprawozdawczych umów o charakterze handlowym, finansowym, a także z bieżących zamówień.

Charakter i warunki transakcji wynikają z bieżącej działalności gospodarczej, prowadzonej przez emitenta lub jednostkę od niego zależną.

Przedmiot i wartość transakcji zawartych pomiędzy jednostkami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej zostały szczegółowo przedstawione w pkt.6.2.

6.2. Dane liczbowe, dotyczące jednostek powiązanych, o:**a) wzajemnych należnościach i zobowiązaniach****b) kosztach i przychodach z wzajemnych transakcji****c) inne dane niezbędne do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego****6.2.1. Dane dotyczące jednostek zależnych****a) wzajemne należności i zobowiązania na 31.12.2008 r. w tys. zł.**

Należności M-E S.A. w KZMO Sp. z o.o	966
Należności ZMR S.A. w ChZMO S.A.	84
Należności ZMR S.A. w M-E S.A.	15
Należności ZMR S.A. w KZMO Sp. z o.o.	6 705
Należności ZM Service Sp. z o.o. w ChZMO S.A.	501
Należności ZM Service Sp. z o.o. w ZMR S.A.	3 011
Zobowiązania M-E S.A. wobec ZMR S.A. z tytułu pożyczki	5 990
Zobowiązania krótkoterminowe KZMO Ropczyce Sp. z o.o. wobec ZMR S.A. od z tytułu udzielonej pożyczki	800 USD

b) koszty i przychody z wzajemnych transakcji na 31.12.2008 r. w tys. zł.

Sprzedaż produktów i usług ZMR S.A. do ZM Service Sp. z o.o.	623
Sprzedaż produktów i usług ZMR S.A. do ChZMO S.A.	506
Sprzedaż produktów i usług ZMR S.A. do KZMO Sp. z o.o.	1 311
Sprzedaż produktów i usług ChZMO S.A. do ZMR S.A.	90
Sprzedaż produktów i usług ChZMO S.A. do ZM Service Sp. z o.o.	84
Sprzedaż produktów i usług ZM Service Sp. z o.o. do ZMR S.A.	9 970
Sprzedaż produktów i usług ZM Service Sp. z o.o. do ChZMO S.A.	1 817
Sprzedaż produktów i usług M-E S.A. do ZM Service Sp. z o.o	1
Sprzedaż towarów i materiałów ZMR S.A. do ZM Service Sp. z o.o.	158
Sprzedaż towarów i materiałów ZMR S.A. ChZMO S.A.	547
Sprzedaż towarów i materiałów ZMR S.A. KZMO Sp. z o.o.	716
Sprzedaż towarów i materiałów M-E S.A. do ZMR S.A.	74
Sprzedaż towarów i materiałów M-E S.A.. do ZM Service Sp. z o.o	104
Sprzedaż towarów i materiałów M-E S.A.. do KZMO Sp. z o.o	492

Sprzedaż towarów i materiałów ZM Service Sp. z o.o. do ZMR S.A.	50
Sprzedaż towarów i materiałów ChZMO S.A. do ZMR S.A.	19
Sprzedaż środków trwałych ZMR S.A. do ZM Service Sp. z o.o.	335
Sprzedaż środków trwałych ZMR S.A. do ChZMO S.A.	40
Przychody ze sprzedaży KZMO Sp.z o.o z tytułu prowizji za sprzedane wyroby ZMR S.A.	374
Przychody finansowe ZMR S.A. z tytułu odsetek od pożyczki udzielonej M-E S.A.	682
Przychody finansowe ZMR S.A. z tytułu odsetek od pożyczki udzielonej ZM Service Sp.z o.o	6
Przychody finansowe ZMR S.A. z tytułu dywidendy otrzymanej od ChZMO S.A.	532
Przychody finansowe ZMR S.A. z tytułu odsetek od pożyczki udzielonej KZMO Ropczyce Sp. z o.o	240

6.2.2. Dane dotyczące inwestora strategicznego (ZM INVEST S.A.)**a) wzajemne należności i zobowiązania na 31.12.2008 r. w tys. zł.**

Należności ZMR S.A. od ZM Invest S.A.	17 079
Należności ZM Service Sp. z o.o. od ZM Invest S.A.	10
Należności ChZMO S.A. od ZM Invest S. A.	276
Należności ZM Invest S.A. od ChZMO S.A.	17
Należności ZM Invest S.A. od ZMR S.A.	429

b) koszty i przychody z wzajemnych transakcji na 31.12.2008 r. w tys. zł.

Sprzedaż produktów i usług ZMR S.A. do ZM Invest S.A	56 261
Sprzedaż produktów i usług ZM Service Sp. z o.o. do ZM Invest S.A.	240
Sprzedaż produktów i usług M-E S.A. do ZM Invest S.A.	55
Sprzedaż produktów i usług ChZMO S.A. do ZM Invest S.A.	3 179
Sprzedaż materiałów i towarów ZMR do ZM Invest S.A.	81
Sprzedaż materiałów i towarów ZM Service Sp. z o.o. do ZM Invest S.A.	377
Przychody finansowe ZMR S.A. z tytułu odsetek od nieterminowej zapłaty należności przez ZM Invest S.A.	119

7. Informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji.

W 2008 roku nie wystąpiły wspólne przedsięwzięcia między jednostkami w Grupie Kapitałowej.

8. Informacje o łącznej wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści odrębnie dla osób zarządzających i nadzorujących emitenta w przedsiębiorstwie emitenta - oddzielnie informacje o wartości wynagrodzeń i nagród otrzymanych z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych

Łączna wartość wypłaconych wynagrodzeń **osobom zarządzającym** Spółką za 2008 rok wyniosła 2.281 tys. zł

Łączna wartość wypłaconych wynagrodzeń **osobom nadzorującym** Spółką za 2008 rok wyniosła 460 tys. zł

Wynagrodzenia Zarządu ZM „ROPCZYCE” S.A. w spółkach zależnych

Z tytułu pełnienia funkcji w radach nadzorczych w spółkach zależnych Zarząd ZM „ROPCZYCE” S.A. w 2008 roku otrzymał wynagrodzenie w łącznej kwocie 160 tys. zł.

9. Informacje o znaczących zdarzeniach, dotyczących lat ubiegłych, ujętych w sprawozdaniu finansowym za bieżący okres

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za 2008 rok nie zawiera zdarzeń dotyczących lat ubiegłych.

10. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w sprawozdaniu finansowym

Po sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2008 rok nie wystąpiły zdarzenia, które miałyby znaczący wpływ na sporządzone sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej.

11. Informacje o relacjach między prawnym poprzednikiem a emitentem oraz o sposobie i zakresie przejęcia aktywów i pasywów

Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A. powstały w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakłady Magnezytowe w jednoosobową Spółkę Akcyjną Skarbu Państwa.

12. Sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe, przynajmniej w odniesieniu do podstawowych pozycji bilansu oraz rachunku zysków i strat, skorygowane odpowiednim wskaźnikiem inflacji, z podaniem źródła wskaźnika oraz metody jego wykorzystania, z przyjęciem okresu ostatniego sprawozdania finansowego jako okresu bazowego - jeżeli skumulowana średnioroczna stopa inflacji z okresu ostatnich trzech lat działalności emitenta osiągnęła lub przekroczyła wartość 100%

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2008 rok nie było korygowane o wskaźnik inflacji.

13. Zestawienie oraz objaśnienie różnic pomiędzy danymi ujawnionymi w sprawozdaniu finansowym i porównywalnych danych finansowych, a uprzednio sporządzonymi i opublikowanymi sprawozdaniami finansowymi

Opublikowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za IV kwartały 2008 roku (SA-QSr 4/2008) różni się od obecnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2008 rok głównie wynikiem finansowym – stratą netto.

Na spadek skonsolidowanego wyniku finansowego – straty netto o kw. 3 143 tys. zł. (po badaniu), wpłynęły:

- zmiany wyników finansowych netto spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej po badaniu – co spowodowało spadek wyniku Grupy Kapitałowej o kwotę 2 414 tys. zł
- pokrycie straty spółki zależnej przypadającej na udziałowców mniejszościowych w kwocie - 729 tys. zł przez udziałowców większościowych tj. wynikiem finansowym Grupy Kapitałowej

14. Zmiany stosowanych zasad (polityki) rachunkowości i sposobu sporządzania sprawozdania finansowego, dokonanych w stosunku do poprzedniego roku obrotowego (lat obrotowych), ich przyczyny, tytuły oraz wpływ wywołanych tym skutków finansowych na sytuację majątkową i finansową, płynność oraz wynik finansowy i rentowność

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym tj. w okresie od 01.01.2008 r. do 31.12.2008 r. dokonano zmian przyjętych zasad (polityki rachunkowości) w stosunku do zasad stosowanych do 31.12.2007 r. w zakresie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

Po początkowym ujęciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych Grupa wykazywała te składniki aktywów według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Metoda ta była stosowana w sposób ciągły w Grupie Kapitałowej do 31.12.2007 r.

Z dniem 01.01.2008 r. Grupa Kapitałowa dokonała zmiany metody wyceny w/w składników aktywów na metodę wyceny opartą na wartości przeszacowanej, stanowiącej wartość godziwą tych składników na dzień przeszacowania. Wybraną metodę wyceny zastosowano w odniesieniu do podstawowej grupy rzeczowych aktywów trwałych tj. do gruntów, budynków i budowli we wszystkich Spółkach Grupy Kapitałowej (szczegółowe informacje umieszczono w dalszej części noty objaśniającej).

Podstawowe informacje dotyczące przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2008r.- 31.12.2008 r. w Grupie Kapitałowej zamieszczono poniżej:

1) Zakłady Magnezytowe ROPCZYCE S.A.

a) data przeprowadzenia przeszacowania

Na podstawie uchwały Zarządu Spółki Zakłady Magnezytowe „ROPCZYCE” S.A. z dnia 14.11.2008 r. zostały przeszacowane grunty, budynki i budowle na dzień 31.12.2008 r.

b) informacja, czy został powołany niezależny rzeczoznawca

Operat szacunkowy został opracowany przez rzeczoznawcę majątkowego.

c) metody i istotne założenia przyjęte przy szacowaniu wartości godziwej

Do wyceny gruntu będącego w użytkowaniu wieczystym zastosowano podejście porównawcze metodą porównywania parami. Przeprowadzono analizę rynku dwutorowo; pod kątem zachowań typowego klienta na lokalnym rynku pod zwykłą działalność gospodarczą oraz pod przyszłą działalność gospodarczą w Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

Do wyceny składników budowlanych: budynków, budowli w związku z brakiem rynkowych danych porównawczych, zastosowano metodę ich kosztowego odtworzenia na rynku lokalnym polegającą na wyznaczeniu wartości majątku przedsiębiorstwa poprzez określenie aktualnych na dzień wyceny nakładów inwestycyjnych i kosztów, niezbędnych do odtworzenia nowego identycznego lub podobnego

pod względem rzeczowym majątku i uwzględnieniem rzeczywistego obecnego zużycia obiektu oraz koszty dokumentacji i nadzoru budowy.

d) wartość bilansowa każdej przeszacowanej grupy rzeczowych aktywów trwałych, która figurowałaby w sprawozdaniu finansowym, gdyby aktywa te były wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia

Wartość gruntów przed przeszacowaniem – ewidencja pozabilansowa - po przeszacowaniu 8 710 tys.zł
Wartość budynków przed przeszacowaniem 17 495 tys.zł - po przeszacowaniu 117 640 tys.zł
Wartość budowli przed przeszacowaniem 965 tys.zł - po przeszacowaniu 13 578 tys.zł

2) Mostostal Kraków-Firma Handlowa S.A (po połączeniu Mostostal-Energomontaż S.A.)

a) data przeprowadzenia przeszacowania

Na podstawie uchwały Zarządu Spółki Mostostal Kraków-Firma Handlowa S.A z dnia 21.12.2007 r. zostały przeszacowane grunty, budynki i budowle z dniem 01.01.2008 r.

b) informacja, czy został powołany niezależny rzeczoznawca

Operat szacunkowy został opracowany przez rzeczoznawcę majątkowego.

c) metody i istotne założenia przyjęte przy szacowaniu wartości godziwej

Do wyceny działki gruntu będącego w użytkowaniu wieczystym zastosowano podejście porównawcze metodę korygowania ceny średniej określonej na podstawie zbioru, co najmniej kilkunastu nieruchomości podobnych przyjętych do porównań, które to nieruchomości były przedmiotem obrotu rynkowego i dla których są znane ceny transakcyjne, warunki zawarcia transakcji oraz cechy tych nieruchomości oraz charakteryzują się podobieństwem co do rodzaju i przeznaczenia.

Do wyceny składników budowlanych: budynków, budowli zastosowano podejście porównawcze metodę porównania parami z 3 nieruchomościami przemysłowymi z terenu miasta Zabrze.

Dla przedmiotowej wyceny przyjęto wartość godziwą stanowiącą wartość rynkową dla aktualnego sposobu użytkowania (WRU) z dodatkowym założeniem, że nieruchomość będzie wykorzystywana nadal z dotychczasowym sposobem użytkowania.

d) wartość bilansowa każdej przeszacowanej grupy rzeczowych aktywów trwałych, która figurowałaby w sprawozdaniu finansowym, gdyby aktywa te były wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia

Wartość gruntów przed przeszacowaniem 283 tys.zł- po przeszacowaniu 3 063 tys.zł
Wartość budynków przed przeszacowaniem 611 tys.zł - po przeszacowaniu 1 163 tys.zł
Wartość budowli przed przeszacowaniem 370 tys.zł - po przeszacowaniu 1 044 tys.zł

3) Mostostal Kraków-Produkcja Sp. z o.o.(po połączeniu Mostostal-Energomontaż S.A.)

a) data przeprowadzenia przeszacowania

Spółka dokonała wyceny nieruchomości gruntowej zabudowanej położonej w Żmigrodzie, przy ulicy Przemysłowej 2 na podstawie operatu szacunkowego z dnia 15.10.2007 r.

b) informacja, czy został powołany niezależny rzeczoznawca

Operat szacunkowy został opracowany przez rzeczoznawcę majątkowego.

c) metody i istotne założenia przyjęte przy szacowaniu wartości godziwej

Do wyceny działki gruntu będącego w użytkowaniu wieczystym zastosowano podejście porównawcze metodę korygowania ceny średniej określonej na podstawie zbioru, co najmniej kilkunastu nieruchomości podobnych przyjętych do porównań, które to nieruchomości były przedmiotem obrotu rynkowego i dla których są znane ceny transakcyjne, warunki zawarcia transakcji oraz cechy tych nieruchomości oraz charakteryzują się podobieństwem, co do rodzaju i przeznaczenia.

Do wyceny składników budowlanych: budynków, budowli zastosowano podejście porównawcze metodę porównania parami z 3 nieruchomościami przemysłowymi z terenu powiatu trzebnickiego.

Dla przedmiotowej wyceny przyjęto wartość godziwą stanowiącą wartość rynkową dla aktualnego sposobu użytkowania (WRU) z dodatkowym założeniem, że nieruchomość będzie wykorzystywana nadal z dotychczasowym sposobem użytkowania.

d) wartość bilansowa każdej przeszacowanej grupy rzeczowych aktywów trwałych, która figurowałaby w sprawozdaniu finansowym, gdyby aktywa te były wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia

Wartość gruntu przed przeszacowaniem 325 tys.zł - po przeszacowaniu 8 341 tys.zł

Wartość budynków przed przeszacowaniem 1 979 tys.zł - po przeszacowaniu 6 101 tys.zł

4) KZMO Ropczyce Sp. z o.o.

a) data przeprowadzenia przeszacowania

Data oględzin i przeprowadzenie wyceny – 18 02.2008 roku.

Przedmiotem wyceny był szereg budynków i zabudowań należący do „KZMO Ropczyce” Spółka z o.o.

b) informacja, czy został powołany niezależny rzeczoznawca

Wycenę przeprowadził niezależny rzeczoznawca majątkowy należący do Ukraińskiego Stowarzyszenia Rzeczoznawców.

c) metody i istotne założenia przyjęte przy szacowaniu wartości godziwej

Wycenę przeprowadzono według następujących metod:

- metodą wydatków (odtworzeniową)
- metodą porównawczą
- metodą dochodową.

Z w/w metod jako podstawę wyceny obiektów (budynków) Spółki KZMO przyjęto metodę porównawczą, opartą na szacowaniu dochodu z tytułu dzierżawy obiektów (czynsze dzierżawne) skorygowaną o parametry dotyczące lokalizacji obiektów wyceny. Wycena w maksymalnie możliwym stopniu pozwala ustalić wartość godziwą nieruchomości ze względu na aktualne ceny zaczerpnięte z rynku.

Rozpatrywany przedmiot wyceny odnosi się do nieruchomości handlowych i z powodu tego, że rynek dzierżawy podobnych obiektów w tym regionie jest rozwinięty, ich wartość może dość precyzyjnie odzwierciedlać wyniki zastosowania podejścia, opartego na analizie danych rynkowych (z punktu widzenia dochodu).

Wartość przedmiotu wyceny została ustalona wg rezultatów uzyskanych poprzez podejście porównawcze, biorąc pod uwagę położenie budynków, bieżącą aktywność rynku nieruchomości niemieszkalnych, cel wyceny, oraz wyniki przeprowadzonych wyliczeń z uwzględnieniem powyższych założeń.

d) wartość bilansowa każdej przeszacowanej grupy rzeczowych aktywów trwałych, która figurowałaby w sprawozdaniu finansowym, gdyby aktywa te były wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia

Wartość budynków przed przeszacowaniem 2 232 tys.zł - po przeszacowaniu 5 509 tys.zł

5) Chrzanowskie Zakłady Materiałów Ogniotrwałych S.A.

a) data przeprowadzenia przeszacowania

Na dzień 31.12.2008 roku dokonano przeszacowania gruntów, budynków i budowli do wartości godziwej.

b) informacja, czy został powołany niezależny rzeczoznawca

Operat szacunkowy został opracowany przez rzeczoznawcę majątkowego.

c) metody i istotne założenia przyjęte przy szacowaniu wartości godziwej

Do wyceny gruntów będących w użytkowaniu wieczystym zastosowano podejście porównawcze metodą korygowania ceny średniej określonej na podstawie zbioru, co najmniej kilku nieruchomości podobnych przyjętych do porównań, które to nieruchomości były przedmiotem obrotu rynkowego i dla których znane były ceny transakcyjne, warunki zawarcia transakcji oraz cechy tych nieruchomości oraz charakteryzują się podobieństwem co do rodzaju i przeznaczenia.

Do wyceny budynków i budowli, w związku z brakiem rynkowych danych porównawczych, zastosowano metodę ich kosztowego odtworzenia na rynku lokalnym.

Dla przedmiotowej wyceny przyjęto wartość godziwą stanowiącą wartość rynkową dla aktualnego sposobu użytkowania z dodatkowym założeniem, że nieruchomość będzie wykorzystywana nadal z dotychczasowym sposobem użytkowania.

d) wartość bilansowa każdej przeszacowanej grupy rzeczowych aktywów trwałych, która figurowałaby w sprawozdaniu finansowym, gdyby aktywa te były wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia

Wartość bilansowa przeszacowanej grupy przed i po przeszacowaniu:

- wartość gruntów przed przeszacowaniem -0- po przeszacowaniu 1 660 tys. zł
- wartość budynków przed przeszacowaniem 2 242 tys. zł po przeszacowaniu 16 776 tys. zł
- wartość budowli przed przeszacowaniem 174 tys. zł po przeszacowaniu 638 tys. zł

14.1. Informacja dotycząca wpływu zmiany amortyzacji na skonsolidowany wynik finansowy bieżącego okresu sprawozdawczego i rok poprzedni

W związku z przeprowadzoną weryfikacją okresu ekonomicznej użyteczności posiadanego majątku trwałego na 01.01.2008 w Grupie Kapitałowej nastąpiło obniżenie kosztów amortyzacji w 2008 roku. W tym samym okresie dokonano przeszacowania w rzeczowych aktywach trwałych co za skutkowało podwyższeniem kosztów amortyzacji. Łącznym efektem powyższych zmian jest obniżenie kosztów amortyzacji w 2008 roku o kwotę 849 tys. zł., natomiast w roku poprzednim szacowana amortyzacja byłaby niższa o kwotę około 830 tys. zł.

15. Dokonane korekty błędów podstawowych, ich przyczyny, tytuły oraz wpływ wywołanych tym skutków finansowych na sytuację majątkową i finansową, płynność oraz wynik finansowy i rentowność

W sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej za 2008 rok i okres porównywalny korekty błędów podstawowych nie wystąpiły.

16. W przypadku występowania niepewności co do możliwości kontynuowania działalności, opis tych niepewności oraz stwierdzenie, że taka niepewność występuje, oraz wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zawiera korekty z tym związane.

Nie istnieją przesłanki wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności Grupy Kapitałowej.

17. W przypadku sprawozdania finansowego sporządzonego za okres, w ciągu którego nastąpiło połączenie, wskazanie, że jest to sprawozdanie finansowe sporządzone po połączeniu spółek, oraz wskazanie dnia połączenia i zastosowanej metody rozliczenia połączenia (nabycia, łączenia udziałów).

W dniu 29.02.2008 r. w Grupie Kapitałowej zostały przeprowadzone zmiany organizacyjne i zrealizowana fuzja podmiotów segmentu stalowego Grupy Kapitałowej, w drodze przejęcia przez Mostostal Kraków Firmę Handlową spółek: Mostostal Kraków Produkcja Sp. z o.o. i Energomontaż Zachód Sp. z o.o. Połączenie zostało rozliczone metodą nabycia.

Wpływ połączenia na skonsolidowane sprawozdanie finansowe sprowadza się do utraty udziału Grupy Kapitałowej w wyniku finansowym połączonych jednostek w kwocie 536 tys. zł

Nazwa jednostek	% posiadanego przez GK kapitału własnego przed połączeniem	% posiadanego kapitału własnego przez udziałowców mniejszościowych przed połączeniem
Jednostki zależne		
Mostostal Kraków Firma Handlowa S.A. Kraków	90,09	9,91
Mostostal Kraków – Produkcja Sp.z o.o	69,14	30,86
Energomontaż-Zachód Sp. z o.o	56,13	43,87

Nazwa jednostki powstałej w wyniku połączenia	% posiadanego przez GK kapitału własnego	% posiadanego kapitału własnego przez udziałowców mniejszościowych
Mostostal-Energomontaż S.A.	77,49	22,51

18. W przypadku niestosowania w sprawozdaniu finansowym do wyceny udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych - metody praw własności - należy przedstawić skutki, jakie spowodowałyby jej zastosowanie, oraz wpływ na wynik finansowy

Nie dotyczy

19. Jeżeli emitent nie sporządza skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w dodatkowej notce objaśniającej do sprawozdania finansowego należy przedstawić podstawę prawną niesporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nie dotyczy